

OSLO OG OMLAND FRILUFTSRÅD

Samarbeidsorgan til behandling av spørsmål som berører friluftsliv og naturvern, herunder sikring og bruk av friluftsområder i Akershus, Buskerud, Oppland og Oslo.

Kontor: Storgata 28, 0184 Oslo, Post: Postboks 8896, Youngstorget, 0028 Oslo
Tlf. 22 17 84 00, Fax 22 17 84 01 • E-mail: oofoslo@online.no

Vår ref.: 3.11.41.93 / JH Deres ref.: 2014/6854-20 M-N.

Dato: 18.06.14

Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Postboks 8111 Dep, 0032 OSLO
fmoapostmottak@fylkesmannen.no

Kopi:
OOFs medlemskommuner
OOFs medlemsorganisasjoner
Andre som har deltatt i høringen

Høringsuttalelse – 8 verneområder

Oslo og Omland Friluftsråd har i hele verneprosessen for nye verneområder etter Markaloven og nå Naturmangfoldloven, stilt seg positive til dette. Vi ser at det er et sterkt behov for å verne viktige natur- og friluftsområder fra skogsdrift.

Vi mener samtidig at det er sterke argumenter for å kunne opprettholde friluftslivs- og idrettsaktivitetene i verneområdene i tråd med Markaloven, og fordi vi mener at dette er mulig uten at det går ut over verneverdiene.

Vi vil i dette høringsdokumentet argumentere for at de foreslåtte forskriftene og vernebestemmelsene har blitt for strenge, i forhold til de markabaserte idrettene og i forhold til vedlikehold og etablering av stier og løyper.

Det unike ved Marka og verdien for befolkningen ligger jo spesielt i det omfattende sti- og løypenettet. Å legge unødige restriksjoner på dette vil bryte med selve Markaånden.

Vi anbefaler heller vernemyndighetene å satse på kompetanseoppbygging og dialog med aktørene, slik at vi kan få et godt og bærekraftig sti- og løypenett, som også ivaretar verneområdenes verdier.

I. Valg av lovverk

Verneforslaget ble først fremmet etter Markalovens § 11. Deretter har en valgt å bruke Naturmangfoldloven § 37 og begrunner dette blant annet med frivillig vern og bedre erstatningsordninger. Dette skiftet i bruk av lovverk for de samme verneområdene er ikke uproblematisk og må få betydning for forskrifter og vernebestemmelser.

Fra Markalov til Naturmangfoldlov

I høringsdokumentet (side 2 og 4) kommer det fram at de 8 verneområdene opprinnelig var tenkt vernet etter Markalovens § 11. Så har en valgt å heller bruke Naturmangfoldlovens § 37. Dette begrunnes blant annet med et ønske fra skogeierne om økonomisk erstatning. I høringsdokumentet (side 4) presiserer fylkesmannen at det kan være aktuelt å vende tilbake til vern etter Markaloven dersom det ikke oppnås enighet med skogeierne.

Dette er ikke uproblematisk ettersom formålet og kriteriene for vern etter de to lovene er ulike. I Odelstingsproposisjon nr. 23 om markaloven (2008/2009), s.23, står følgende: "De områdene som vil kunne vernes etter § 11, vil generelt ikke kvalifisere for vern som naturreservat etter naturvernloven."

Lovenes formål og kriterier

Markalovens formål er naturopplevelse, friluftsliv og idrett. Kriteriene for vern etter § 11 er, ifølge Ot.prp. nr. 23, at området er urørt og naturlig, har særpreg, villmarkspreget, har markerte former som juv, markante trær o.l., har variasjon i naturmangfold, har naturlige landskapsrom inkludert menneskeskapt rom som setervoller o.l., har forekomster av vann, bekker og myrer og har fravær av støy. I tillegg har befolkningens bruk av og tilgjengelighet til området betydning.

Naturmangfoldlovens formål er blant annet "... at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, ...". I § 37 står blant annet: "Som naturreservat kan vernes områder som: a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, b) representerer en bestemt type natur, c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold, d) utgjør en spesiell geologisk forekomst ..." Kriteriene ved et vern er blant annet, ifølge Ot.prp. nr. 23, antall rødlistearter i området og forekomst av skogtyper (naturtyper) som er sjeldne i regionen.

Markaloven må få betydning for forskriftene

OOF vil på bakgrunn av den historikk som disse verneforslagene har, og det at formålet og kriteriene knyttet til de 2 lovene er ulike, hevde at det bør tas hensyn til dette i det videre arbeidet. Vi mener at det ville ha vært mest korrekt å gjennomføre verneprosessen med utgangspunkt i Markaloven.

Når dette viser seg vanskelig av økonomiske årsaker så stiller vi oss positive til å bruke Naturmangfoldloven. Men vi mener at en ikke kan se bort fra det opprinnelige grunnlaget for verneprosessen som altså var Markaloven.

OOF mener derfor at Markalovens formål: naturopplevelse, friluftsliv og idrett må legges til grunn når forskrifter og bestemmelser for de enkelte verneområdene formuleres.

2. Konflikter med andre brukerinteresser

Skogbruket blir forbudt i verneområdene. Det sikrer mye av verneverdiene for kommende generasjoner. Her skal vi gå nærmere inn på i hvilken grad andre brukere av området kan påvirke verneverdiene. OOF ønsker at bruken av Marka kan opprettholdes på samme nivå som i dag, også innenfor verneområdene. Men det må skje uten at det går på bekostningen av verneverdiene.

Forbud mot skogbruk sikrer verneverdiene

Hovedformålet med vernet av de 8 områdene er ifølge høringsuttalelsen (side 2): "*... å bevare områder bestående av en stor andel eldre skog, med tilhørende biologisk mangfold i form av arter, naturtyper og økosystemer.*"

Ved å forby all kommersiell skogbruksaktivitet i disse områdene har en i svært stor grad sikret disse verneverdiene for all framtid. Markaloven sikrer allerede området mot bygge- og anleggsaktivitet.

Aktiviteter som ikke påvirker verneverdiene bør kunne fortsette som før

Men en kan tenke seg at annen aktivitet som friluftsliv og den markabaserte idretten også kan påvirke verneverdiene. Da vil det være riktig med bestemmelser i forskriftene, som legger begrensninger eller forbyr aktiviteten.

Logisk følger av dette at aktiviteter som ikke påvirker verneverdiene bør kunne utøves videre på samme måte som i dag.

OOF vil derfor påpeke at en ikke må legge unødige restriksjoner på aktiviteter som ikke påvirker verneverdiene.

Flerbruken i verneområdene

Mange av de foreslåtte verneområdene ligger nær større befolkningsentra og blir derfor brukt til en rekke forskjellige aktiviteter, som uorganiserte aktiviteter som skigåing, turgåing, sopp- og bærplukking, sykling, turorientering og trening og organiserte aktiviteter som organisert trening og idrettsarrangement.

Høringsdokumentet dokumenterer friluftslivsattraksjonene og mulighetene for friluftsliv. Tilgjengelighet og områdets betydning som nærturområde er sentralt i høringsdokumentet. Det gjelder også infrastrukturen for tur, ski og trening som stier, løyper og utfartssteder. Høringsdokumentet beskriver også opplevelsesverdiene knyttet til gammel skog (villmarkspreg, topografi, store trær, variasjon i naturmangfold). Friluftslivsattraksjoner som fiskevann, teltplasser og utkikkspunkt nevnes også.

Orienteringssporten er sporadisk dokumentert i høringsdokumentet, gjennom henvisning til O-kart og bilder av turorienteringsposter i noen områder. Ifølge Akershus og Oslo orienteringskrets er de fleste av verneområdene dekket av O-kart. Det betyr at verneområdene brukes til både trening og konkurranser av orienteringssporten. I Blåfjell-

området skal det for eksempel arrangeres NM i orientering i 2014. I tillegg kommer turorienteringen som også bruker verneområdene.

Heller ikke andre idrettsaktiviteter som terrengløp, turrenn på ski og terrengtritt er i særlig grad dokumentert i høringskrivet. Men, vi vet at historisk sett har Marka blitt brukt til en rekke forskjellige større og mindre idrettsarrangement, både O-løp, turrenn på ski og løp på beina.

Hvilke aktiviteter skader/skader ikke verneverdiene?

OOF mener at en i verneprosessen må legge betydelig vekt på at disse områdene gjennom titalls år har blitt brukt og brukes av mange forskjellige brukergrupper. En kan ikke se bort fra at verneområdene ligger i nærheten av Norges største by. En bør derfor strekke seg langt når forskrifter og bestemmelser skal utformes, med henblikk på at flest mulig av brukergruppene kan fortsette å bruke disse områdene til sine aktiviteter. Bare der verneverdiene er truet bør det legges restriksjoner på flerbruken.

Det avgjørende blir derfor å vurdere om aktivitetene kan skade verneverdiene, slik det er formulert i Naturmangfoldlovens formål og § 37. En bør heller ikke glemme Markalovens formål som jo er å sikre folk muligheter for naturopplevelse, friluftlivsmuligheter og mulighet til å drive idrett.

OOF vil nå drøfte de forskjellige aktivitetene og vurdere i hvilken grad de vil kunne skade verneverdiene.

Merking, rydding og vedlikehold av stier og løyper

Uten stier og løyper ville Markas verdi for Oslos befolkning vært vesentlig mindre en den er i dag. Mange vil hevde at det omfattende sti- og løypenettet er av de ting som gjør Marka så unikt.

I vernebestemmelsenes § 7 står det at det kan gis dispensasjon til: "*Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdsselsveier*" og "*Motorferdsel ved oppkjøring av skiløyper vist på vernekartet, i henhold til standard på vernetidspunktet.*"

OOF mener at dette er unødvendige bestemmelser som betyr lite for å ta vare på verneverdiene. Verneverdiene er i stor grad gammel skog preget av døende stående trær og døde trestammer som ligger på bakken. De aller fleste rødlisteartene i verneområdene er lav, kjuke og sopper knyttet til de gamle eller døende/døde trærne. Verneverdiene befinner seg altså i den gamle skogen og flytter ikke på seg, men kan selvfølgelig etablere seg i nye områder ettersom tiden går og ny gammelskog utvikles på nye steder.

Eksisterende stier, løyper og gamle ferdsselsveier ligger fast og kan i noen tilfeller gå gjennom områder med gammel skog og verneverdier. Høringsdokumentet drøfter ikke på hvilken måte merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og ferdsselsveier skulle kunne påvirke verneverdiene.

Etter OOFs oppfatning vil disse tiltakene generelt sett, i liten grad kunne påvirke verneverdiene. Men der en sti/løype/vei passerer gjennom et kjerneområdet for gammel skog, kan en tenke seg at det kan oppstå skader på verneverdiene under rydde- og vedlikeholdsarbeidet. De som utfører dette konkrete arbeidet må derfor ha nødvendig kunnskaper og de rette holdningene.

OOF vil derfor legge vekt på opplæring og holdningsskapende arbeid rettet mot de aktørene (DNT Oslo, Skiforeningene og Bymiljøetaten i Oslo kommune) som utfører rydde- og vedlikeholdsarbeidet.

Ved å unnta merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og løyper fra vernebestemmelsenes krav om dispensasjon, unngår en samtidig omfattende dispensasjonsprosesser for de frivillige organisasjonene, som har begrensede ressurser.

OOF viser for øvrig til forskrift om vern av Gaupsteinmarka naturreservat i Sørmarka, der rydding, merking og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og klopper er tillatt uten krav om dispensasjonssøknad (§ 4, punkt f). Også preparering av eksisterende skiløyper kan skje uten søknadskrav (§ 6, punkt c).

Nye stier og løyper

OOF ser ikke for seg en omfattende utvidelse av sti- og løypenettet i verneområdene, men vi mener at vernebestemmelsene i større grad bør kunne åpne for en forsiktig forbedring av sti- og løypenettet. OOF mener at kriteriet for et slikt tiltak må være at det ikke skader verneverdiene. En ny løype eller sti må derfor legges utenom kjerneområdene med sårbare verneverdier.

OOF viser for øvrig til den nye forskriften, *Retningslinjer for saksbehandling av stier og løyper i Marka*, som er til behandling i Klima- og miljødepartementet. Denne forskriften er svært godt behandlet og bør også kunne gjelde i verneområdene.

Orientering

Orienteringssporten er en sport og aktivitet som bringer hele familien ut i Marka, ikke bare langs stier og turveier, men også utenfor stiene til områder der de færreste ferdes, inkludert områder med gammel skog og store biologiske verdier. Dette gir barn og unge gode erfaringer og kunnskaper om skogens verneverdier og skaper generelt gode holdninger til natur og miljøvern.

Både under trening og konkurranser, bruker orienteringsløperne store deler av terrenget. Belastningen på naturen vil være minimal med unntak av start og målområdet i forbindelse med konkurranser. Ved turorienteringsposter som henger ute hele sommeren, kan det utvikle seg stier i nærheten av posten. I hekke- og yngletida kan et orienteringsløp forstyrre dyr og fugler i en sårbar fase av året.

Når det gjelder hovedformålet til dette vernet, så er det primært eldre skog med død stående og liggende ved og alle de organismer som er knyttet til disse områdene.

Rødlisteartene er i stor grad lav, kjuker og sopp som vokser på død ved og gammel skog.

Det er krevende å tenke seg hvordan disse konkrete verneverdiene skal kunne bli påvirket av orienteringsløpere. Høringsdokumentet har heller ingen dokumentasjon på hvordan det skulle kunne skje.

I svenske og finske undersøkelser av skader på naturen etter store orienteringsløp, har det i liten grad blitt påvist større, langvarige og irreversible skader på naturen (Sammendrag av rapporter fra Jukolakavlen 1995-1999 av R. Karlsson, "*Slitage eller påverkan efter O-Ringen 96*" av B. Johansson, 1996, og "*Tramp av orienterare på granlågor i en nyckelbiotop*" av P. Bader, C. Fries, B.G. Jonsson, 1997).

Konklusjonen etter undersøkelsen av et orienteringsløp (O-Ringen) med hele 17 000 deltakere i Sverige i 1996 var følgende: "*Slutsatsen blir därför att O-Ringenarrangemangets inverkan på växtmiljön är liten och jag tror därför att vinsterna i form av en förbättrad folkhälsa genom ökad kondition, intressant problemlösning och rika naturupplevelser mer än väl uppväger den lilla påverkan som skett.*"

I den svenske undersøkelsen "*Tramp av orienterare på granlågor i en nyckelbiotop*" framkommer at skadene på rødlistearter som granrustkjuke, duftskinn, sprikeskjegg i et området med mye liggende døde trær (læger) var tilnærmet lik null etter at orienteringsløpere hadde sprunget gjennom området.

OOF kan derfor ikke se at orienteringssporten i særlig grad vil påvirke verneverdiene i de 8 verneområdene og kan derfor heller ikke støtte et generelt forbud mot orienteringskonkurranser (idrettskonkurranser), slik det er formulert i § 3 i vernebestemmelsene.

Vi viser her til Miljødirektoratets tilrådning, datert 21. januar 2014, i forbindelse med opprettelse av 13 skogreservater i Troms. Her tilrår direktoratet å fjerne idrettskonkurranser fra § 3's vernebestemmelser over aktiviteter som er forbudt. Idrettsarrangement er her ført opp som punkt i § 4 om generelle unntak fra vernebestemmelsene. Bakgrunnen for dette var innspill fra idretten og bruk av områdene til trening og konkurranser innen orienteringssporten.

Men vi mener at det vil være nødvendig at en må søke fylkesmannen om tillatelse til større idrettskonkurranser og turorienteringsposter som skal henge ute lenge i verneområdene. Formålet her er at fylkesmannen kan føre kontroll med og veilede orienteringsklubbene i forhold til å unngå å plassere poster i de mest sårbare områdene.

Dette tilsvarer for øvrig vernebestemmelsene for de 4 områdene som er vernet etter Markalovens § 11. Her står det at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til: "bruk av området til sykkelritt og større idrettsarrangementer som ikke strider mot verneformålet."

Start og mål for større orienteringskonkurranser bør i mange tilfeller plasseres utenfor verneområdene. Samtidig bør fylkesmannen stimulere og støtte det arbeid som orienteringsforbundet allerede gjør gjennom sitt samarbeid med grunneierorganisasjonene, Miljødirektoratet og Naturvernforbundet.

Andre typer idrettsarrangement i verneområdene

Turrenn, terrengløp og terrengritt er andre typer idrettsarrangement som kan være aktuelle i verneområdene. Felles for disse vil ofte være at de går på eksisterende løyper, stier og ferdselsveier. Deltagerne vil da sjelden komme i kontakt med verneverdiene i gammelskogen, med unntak av de deler av traseen som går gjennom et sårbart kjerneområde. Da kan skader oppstå. Er arrangementet stort så øker risikoen og tidspunkt på året kan ha betydning. Høringsdokumentet gir i liten grad svar på disse problemstillingene.

OOF mener uansett at det er nødvendig å søke vernemyndighetene om tillatelse til å arrangere større idrettsarrangement. På den måten kan en identifiserer problemområder og gjøre nødvendige tiltak som for eksempel å endre konkurransetrase. Tillatelse skal gis om en gjennomfører de pålagte tiltak.

OOF har gjennom "Samarbeidsforum for sykling i Marka" jobbet med skadeproblematikk knyttet til terrengritt i Østmarka. Vår erfaring er at arrangørene er bevisste på utfordringene knyttet til skader på naturverdiene og er opptatt av å redusere skadeomfanget mest mulig. De har allerede rutiner for skadeforebygging, reparering og evaluering. En videre dialog mellom myndigheter, grunneiere, organisasjoner og arrangører bør i stor grad kunne redusere skadene til et minimum.

Et større idrettsarrangement, "Råskinn", har fått en del oppmerksomhet i media. OOF er kritisk til dette arrangementet fordi det kan se ut som om et av formålene med løpet er å springe gjennom våtmarksområder uten å ta hensyn til naturen. OOF mener at denne typen idrettsarrangement derfor ikke bør tillates i verneområdene, særlig om det går ut over verneverdiene.

3. Forslag til forbedring av forskriftene

OOF vil her komme med forslag til forbedringer av forskriftene. Vi støtter opprettelsen av de 8 verneområdene og mener at verneverdiene i svært høy grad bevares ved at kommersielt skogbruk ikke lenger vil være tillatt. Vi mener gjennom drøftingen over å ha påpekt at friluftslivs- og idrettsaktiviteter i liten grad kan påvirke verneverdiene, særlig om de følges opp av opplæring,

informasjonsutveksling og dialog mellom aktørene og vernemyndighetene. Vi vil nedenfor komme med konkrete forslag til forbedringer av forskriftene, men først vil vi se på noen lignende forskrifter for sammenlignbare områder.

I. Forskrifter i andre lignende områder

a) Gaupesteinmarka - vernet etter Naturmangfoldloven

Gaupesteinmarka er et relativt stort naturreservat helt sør i Marka, der formålet er å bevare et lite påvirket skog- og landskapsområdet, med særskilt betydning for biologisk mangfold, altså ikke ulikt verneformålet for de 8 områdene lengre nord i Marka.

I Gaupesteinmarkas forskrifter er det noen punkter som skiller seg fra bestemmelsene som er gitt for de 8 verneområdene lengre nord:

§ 4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

- I forskriften for Gaupesteinmarka er rydding, merking og vedlikehold av eksisterende stier lagt til denne paragrafen og altså ikke søknadspliktig.
- I forskriftene for "vern av 8 områder" må en søke om dispensasjon til disse tiltakene (§ 7).

§ 6. Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

- I forskriften for Gaupesteinmarka er preparering av eksisterende skiløyper lagt til denne paragrafen og altså ikke søknadspliktig.
- I forskriftene for "vern av 8 områder" må en søke om dispensasjon til dette tiltaket (§ 7).

b) Skogreservater i Troms vernet etter Naturmangfoldloven

I forbindelse med en verneplan for skogreservater i Troms (2014) har Miljødirektoratet gitt tilrådinger til blant annet forskriftene.

I noen av verneområdene er det generelle forbudet mot idrettsarrangement tatt ut av § 3 om vernebestemmelser. Dette har skjedd etter innspill fra idretten i fylket, og begrunnet blant annet med trening og konkurranser innen orienteringssporten.

Punktet om idrettsarrangement er flyttet over til § 4 om generelle unntak for vernebestemmelsene og har følgende ordlyd: "Vernebestemmelsene ... er ikke til hinder for gjennomføring av idrettsarrangement i naturreservatet i samråd med forvaltningsmyndighetene. "

c) 4 områder i Marka vernet etter Markaloven

Fire områder i Marka ble i 2013 vernet etter Markaloven. Formålet med vernet er å bevare områder med naturopplevelsesverdier, uten større inngrep og med blant annet gammel skog.

Forskriftene for disse områdene er i stor grad identisk med forskriftene for de 8 verneområdene etter Naturmangfoldloven, men skiller seg blant annet på disse punktene:

§ 3. Vernebestemmelser

Denne paragrafen inneholder ikke noe punkt som forbyr større idrettsarrangement og teltleire.

§ 4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

I denne paragrafen er det punkter som stadfester at en ikke behøver å søke tillatelse til merking, preparering, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper, gamle ferdselsveier og utsiktspunkt.

§ 5. Regulering av ferdsel

I denne paragrafen kommer det fram at en behøver tillatelse fra forvaltningsmyndighetene til sykkelritt og større idrettsarrangement.

§ 7. Tillatelser

Her kommer det fram at en etter søknad kan få tillatelse til anleggelse av nye stier og løyper og at en kan få tillatelse til sykkelritt og større idrettsarrangement som ikke strider mot verneformålet. (Det siste punktet er vel allerede dekt av § 5 over?)

2. OOFs forslag til forbedringer av forskriftene

OOF foreslår følgende forbedringer av forskriftene for de 8 områdene. Det gjør vi på bakgrunn av Miljødirektoratets tilrådninger i Troms og eksisterende forskrifter for lignende områder i Marka (se over). Vi vurderer også at risikoen for skader på verneverdiene ikke er av vesentlig art for de fleste markabaserte friluftsliv- og idrettsaktiviteter og konkurranser, særlig om fornuftige tilpasninger gjøres, som å flytte en konkurransetrase vekk fra et sårbart kjerneområdet til et mindre sårbart område.

§ 1. Formål

- I noen av forskriftene står følgende: "Verneområdet (Navn) ligger i et regionalt viktig friluftsområde."
- OOF mener at teksten slik den nå er formulert slår fast et faktum og ikke et formål. Vi mener i tillegg at Markalovens formål bør kunne tre noe tydeligere fram i selve formålet med vernet, særlig på bakgrunn av at verneprosessen ble startet opp med utgangspunkt i Markaloven. Vi foreslår derfor at følgende formulering føyes til under formålet for alle områdenes forskrifter:

"Formålet med vernet er også å bevare området som et viktig friluftsområde der naturopplevelse, friluftsliv og idrett skal kunne utøves innenfor rammen av bærekraftig bruk, slik at naturverdien som er beskrevet over ikke trues."

§ 3. Vernebestemmelser

Her foreslår vi at punkt 4 om et generelt forbud mot idrettsarrangementer fjernes, slik det er gjort i forskriftene for naturreservatene i Gaupsteinsmarka og Troms (bare idrettsarrangement). Et forbud mot idrettsarrangement er et sterkt signal og i liten grad i tråd med Markalovens formål, som blant annet er idrett. Men, vi mener at det bør være kontroll med større idrettsarrangement. Det kommer vi til seinere i dette høringssvaret.

Følgende punkt fjernes i § 3:

"4. Bruk av naturreservatet til telteirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt."

§ 4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Friluftslivs- og idrettsaktiviteter

Forskriften har nå unntak fra vernebestemmelsene for friluftslivsaktiviteter som høsting av bær og sopp, jakt og fangst. Det virker urimelig at andre friluftsliv- og idrettsaktiviteter ikke har et slikt generelt unntak fra vernebestemmelsene, særlig sett i lys av Markalovens formål.

Det avgjørende må være om en aktiviteten ikke lar seg utføre uten at den påfører verneverdiene skade. Dette er verken drøftet eller dokumentert i høringsdokumentet. Vi foreslår derfor følgende punkt som nummer 1:

Nytt punkt i § 4:

"Vernebestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for:

I. Aktiviteter knyttet til friluftsliv, idrett og naturopplevelse, så lenge de utføres på en bærekraftig måte og slik at verneverdiene ikke skades eller trues."

Men OOF ser at større idrettsarrangement og også mer langvarige tiltak som for eksempel turorienteringsposter/kjentmannsposter som skal henge oppe i mer enn ett år, skal det være et krav om å søke fylkesmannen om tillatelse. På den måten kan en unngå at konkurransetraseer og lignende blir plassert i spesielt sårbare kjerneområder. Dette kommer vi tilbake til i paragraf 7.

Stier og løyper

OOF mener at merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og ferdselsveier representerer en svært liten trussel for verneverdiene. Sti- og løypenettet representerer på mange måter det aller mest unike ved Marka. I tillegg drives dette arbeidet av etablert og kunnskapsrike frivillige organisasjoner med begrensede ressurser. Her vil det være bedre med dialog og felles kompetanseoppbygging, enn unødvendige søknadsprosesser. OOF foreslår derfor at følgende punkt fra § 7 flyttes til § 4:

Nye punkter i § 4 (flyttet fra § 7):

"Vernebestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for:

- Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.

- Motorferdsel ved oppkjøring av eksisterende skiløyper i henhold til standard på vernetidspunktet."

Ny paragraf mellom § 6 og § 7 – Større idrettsarrangement

I paragraf 4 argumenterte OOF at det er behov for kontroll med større idrettsarrangement og tiltak av langvarig karakter. Vi mener at denne typen tiltak må godkjennes av fylkesmannen når nødvendige tiltak er gjennomført. Det kan for eksempel være at en konkurransetrase må flyttes fordi en vurderer risikoen for skader på verneverdier som for stor. Vi foreslår derfor at det opprettes en ny paragraf mellom paragraf 6 og 7, som heter **Tillatelser**. (Den vil tilsvare § 7 i forskriftene for de 4 områdene i Marka vernet etter Markaloven.)

Ny paragraf mellom § 6 og § 7:

§ x. Tillatelser

"Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til større idrettsarrangement og kjentmannsposter/turorienteringsposter som skal henge ute mer enn ett år, forutsatt at verneverdier ikke skades eller trues."

§ 7. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Løype- og stinettet er som nevnt et vesentlig element i det unike Marka-området. Det virker derfor urimelig at det ikke i større grad åpnes for å kunne utvide/tilpasse sti- og løypenettet noe, også i de 8 verneområdene. Dette må selvfølgelig skje på en slik måte at det ikke skader eller truer verneverdiene. OOF ser imidlertid ikke for seg noe omfattende nyetablering, men mener at forskriften må legge til rette for dette om det skulle vise seg nødvendig. OOF foreslår derfor at følgende punkt føyes til i § 7:

Nytt punkt under § 7:

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- Anleggelse av nye stier og løyper, og til omlegging av eksisterende stier og løyper.

Med vennlig hilsen

Tom Fremstad
Generalsekretær

Johan Hval
Rådgiver

Godkjent og elektronisk ekspedert